

HÆNGT UD PÅ FORSIDEN



Demens hos udviklingshæmmede:

Stiller krav til pædagogikken

Læs side 12

Udsatte børn:

Nye pædagoger med specialviden

Læs side 20

Forfatter Lene Kaaberbøl:

Børn har brug for bøger på en anden måde end voksne

Læs side 26

Udgiver:

LFS, Landsforeningen for
Socialpædagoger
Rosenvængets Allé 16,
2100 København Ø
Telefon: 3544 4546
www.lfs.dk

Ansvarshavende redaktør:

Britt Petersen (formand)

Redaktion:

E-mail: lfsnyt@lfs.dk

Anna Louise Stevnhøj,
Daglig redaktør

Telefon: 4697 1662/ 3071 8947

Email: alst@foa.dk

Agnete Solvej Christiansen,
Journalist

Telefon: 4697 1663

Email: agch@foa.dk

Debatindlæg modtages på mail
lfsnyt@lfs.dk. Maksimal længde:
3000 anslag med mellemrum.

Forsideillustration:

Thomas Balle

Layout: Falk og musen

Grafisk produktion: Jørn Thom-
sen Elbo A/S, som er certificeret
efter følgende internationale stan-
darder: ISO 14001 miljøcertificering,
ISO 9001 kvalitetscertificering,
FSC-certificering og Svanemær-
ket. Trykt på miljørigtigt papir med
vegetabiliske farver.

Medieinfo og deadlines på:

lfs.dk/118

Oplag: 12.500 ISSN: 0903-1553
48. årgang

Næste nummer udkommer i

uge 15 2022.

Deadline 31. marts 2022.

Åbningstider:

Mandag, tirsdag, onsdag
og fredag 10.00-14.00
Torsdag 12.00-16.00
Telefon: 3544 4546

E-mail faglig afdeling: lfs@lfs.dk

E-mail: akasse@lfs.dk



ARTIKLER

- 3 **Leder: Elefanten som politikerne ikke vil tale om**
- 6 **Det værste er, at man ikke kan forsvare sig**
- 10 **Man får ikke en sort plet i panden, fordi man har haft "en sag"**
- 12 **Demens hos borgere med udviklingshæmning stiller krav til pædagogikken**
- 15 **Vi skal dokumentere livshistorien, før det er for sent**
- 18 **Medlemsportræt: Jeg er måske lidt anarkistisk anlagt**
- 20 **Nye pædagoger får værktøjskasse til at håndtere udsathed**
- 23 **Man skal ikke gå ind til det med negative forventninger**
- 26 **Lene Kaaberbøl: Jeg tror, at jeg er uforbederligt barnlig**
- 30 **LFS-kalenderen**
- 32 **Skrot budgetloven: Demonstration 17. marts**

10 "Ingen er pletfri, og det skal vi heller ikke være. Jeg vil aldrig komme efter et dagtilbud, der fortæller, at der er begået fejl, eller at der har været en dårlig dag."



ELEFANTEN SOM POLITIKERNE IKKE VIL TALE OM

Vi har velfærdskrise, og der er ingen politikere, uanset politisk ståsted, der ikke anerkender problemet med mangel på arbejdskraft inden for velfærdsfagene.

Valgkampen forud for kommunalvalget i efteråret handlede også om velfærd: I København havde samtlige partier visioner for forbedret velfærd for børn, handicappede, psykisk syge, hjemløse og så videre.

Det underlige er, at politikerne ikke taler om den kæmpestore elefant, der vader rundt i det politiske rum, og som totalt blokerer for, at hovedparten af deres visioner og løfter ikke har en jordisk chance for at blive realiseret.

Den store elefant er budgetloven, der siden 2014 har sat det kommunale selvstyre ud af spil, og som lægger benhårde begrænsninger for, hvordan kommuner og regioner må bruge deres egne penge. Officielt er det byrådene, der bestemmer over den kommunale økonomi, og regionsrådene der bestemmer over den regionale. Men i virkeligheden er det regnedrengene i Finansministeriet, der styrer økonomien.

Kommuner og regioner er underlagt budgetlovens serviceloft og anlægsloft, og med budgetloven blev der indført dummebøder som økonomisk straf, der har gjort, at kommunerne systematisk har underforbrugt i mere end et årti. Det groteske er, at de kommunale kistebunde bugner med uforbrugte milliarder, der kunne være gået til borgernær velfærd.

Dokumentationen er overbevisende. Men alligevel er der radiotavshed fra landets kommunal- og regionspolitikere på tiende år i streg.

Hvis ikke kommunal- og regionsdirektørerne skal fortsatte med at holde pengene i banken i stedet for at bruge dem på at rekruttere nyt personale, fastholde nuværende personale, sikre efteruddannelse, skabe bæredygtige arbejdsfællesskaber og et arbejdsmiljø i verdensklasse, så kræver det, at kom-

“Det groteske er, at de kommunale kistebunde bugner med uforbrugte milliarder, der kunne være gået til borgernær velfærd.”

munal- og regionspolitikere stempler ind i kampen mod budgetloven, serviceloftet og anlægsloftet.

Vi kan ikke vente på en velfærdslov. Og en velfærdslov, der ikke afskaffer budgetloven, serviceloftet og anlægsloftet og lader kommunerne bruge deres opsavede penge, løser ikke velfærds-samfundets strukturelle krise. Lad os få stoppet den destruktive situation, som i øjeblikket udspiller sig mellem kommunerne, som internt slås om at fordele krummerne fra en alt for lille økonomisk ramme, som den nuværende regering har dikteret indenfor budgetlovens snævre økonomiske rammer. Del og hersk strategien virker måske for finansminister Nikolaj Wammen. Men ikke for den kommunale og regionale velfærd. Landets 98 kommuner og fem regioner bliver nødt til at slå pjalterne sammen og kræve budgetloven afskaffet, justeret eller moderniseret forud for de årlige økonomiforhandlinger om kommunernes og regionernes økonomi, som finder sted ultimo maj og primo juni.

Den helt rigtige start på den kamp er på KL's topmøde den 17. og 18. marts i Aalborg.

Græsrodsinitiativet #Skrotbudgetloven kalder til demonstration foran KL-huset i Weidekampsgade i København den 17. marts klokken 17.00, hvor vi sender politikerne afsted med budskabet om, at de skal tage på topmøde med en samlet dagsorden om at få budgetloven skrottet.

Mød op for velfærden!

Jan Hoby,
næstformand i LFS





GRATISTER OG NASSERØVE

Skruen skal strammes over for fejlorganiserede på det danske arbejdsmarked. Fagforeningerne skal skruer bissen på, og det er i orden at fyre folk, der nægter at skifte til en fagforening, der tegner overenskomster. For de er gratister og nasserøve, der lukrerer på de overenskomster, som er forhandlet hjem.

Det sagde Jan Hoby, næstformand i LFS, i Berlingske den 10. februar. Artiklen handlede om sagen om vvs'eren Peter Hjelmggaard, der nægtede at skifte fagforening fra Krifa til Blik- og Rørarbejderforbundet og blev fyret.



FREMTIDENS DAGPLEJE

Pædagogisk sektor i FOA har startet projekt "Fremtidens dagpleje" for at rette fokus på, hvordan vi fastholder og udvikler dagplejen i fremtiden. Formand Kim Henriksen og næstformand Joan Lindskov er nysgerrige efter at høre, hvad dagplejere, dagplejepædagoger og dagplejeledere tænker, og hvad I ser som dagplejens udfordringer. Dagplejeområdet i LFS inviterer derfor til medlemsmøde med deltagelse af Kim Henriksen og Joan Lindskov i LFS den 20. april. Læs mere og tilmeld på www.lfs.dk/15254

HANDICAP GRAND PRIX 2022

Årets Handicap Grand Prix foregår i 2022 i Aarup på Fyn, og man kan tilmelde sin sang frem til 19. april 2022.

Handicap Grand Prix, HGP, samler hvert år imellem 500 og 700 handicappede, primært udviklingshæmmede, som overværer konkurrencen mellem de 10 udvalgte melodier, der fremføres af nogle meget entusiastiske musikere og sangere.

HGP har været afholdt siden 1996 i forskellige dele af landet. Målet med arrangementet har fra starten været at mødes på tværs af regionerne, skabe en fest, hvor borgeren er i centrum, og under konkurrerende forhold give deltagerne en chance for at fremføre egen musik foran et veloplagt publikum. Det tilstræbes hvert eneste år, at HGP holder sig tro over for det ordinære Melodi Grand Prix både i forhold til selve regelsættet og i forhold til fokus på fest og glæde.

Man kan læse meget mere om HGP på www.hgp.dk.





ET GODT LIV PÅ BOTILBUD

Hvad får mennesker med psykiske vanskeligheder til at opleve, at livet på deres botilbud er godt? Det har VIVE undersøgt i 'Kortlægning af god kvalitet i praksis på tilbud', som kan hentes via www.vive.dk/media/pure/16924/6411206

NYT OG YNGRE BØRNE- OG UNGDOMSUDVALG

Det nye Børne- og ungdomsudvalg i Københavns Kommune er nu i gang med arbejdet. Der er syv nye ansigter og en markant lavere gennemsnitsalder på kun 38 år i udvalget.

De nye medlemmer er den konservative borgmester Jakob Næsager og hans partifælle Mathilde Kastbjerg, Emil Sloth fra Det Radikale Venstre, Marcus Vesterager fra Socialdemokratiet, Katrine Hassenkam fra Enhedslisten og Rasmus Steenberger og Harun Demirtas fra SF.

Øvrige medlemmer er Gorm Anker Gunnarsen og Knud Holt Nielsen fra Enhedslisten, Jens-Kristian Lütken fra Venstre og Sofie Seidenfaden fra Socialdemokratiet.



HVAD SKETE DER, DA DE FRIVILLIGE KOM HJEM FRA SPANIEN



Radio Stjernen sender hver uge podcasts, som fortæller historier om arbejderbevægelsens faglige, politiske, sociale og kulturelle historie. Fokus er overvejende på den danske arbejderbevægelse, men der kommer også afstikkere til Grønland og Norge og begivenheder med internatio-

nal dimension. Det er Selskabet for Arbejderhistorie, der udgiver Radio Stjernen, og første episode handler om, hvad der skete med de danske spaniensfrivillige, da de vendte hjem. Du kan abonnere på podcasten i iTunes-Podcast og i øvrigt finde den på www.sfah.dk.



Det ikk



værste er, at man e kan forsvare sig

Titanrosen på Nørrebro blev i november 2021 hængt ud for omsorgssvigt i den lokale ugeavis. Det har givet søvnløse nætter, frustration og ondt i maven hos medarbejderne, der til gengæld har oplevet opbakning fra både nuværende og tidligere forældre og fra ledelseslagene i kommunen. Det værste er følelsen af ikke at kunne forsvare sig over for noget, som man finder åbenlyst uretfærdigt, siger Marie Rehfeldt, som er arbejdsmiljørepræsentant.

Det var en mavepumper af rang, da medarbejderne i Titanrosen åbnede den husstandsomdelte lokalavis NørrebroLiv i starten af november. Her kunne de se deres institution beskrevet under overskrifter som "Vuggestuebarn efterladt grædende i mudderpøl: Pædagog råber op om omsorgssvigt" og "Knust mor: Vuggestue gjorde mit barn til aggressiv maskine."

Hovedkilden til artiklerne var en medarbejder, der havde forladt institutionen to år tidligere.

Marie Rehfeldt, som er pædagog og arbejdsmiljørepræsentant, var både rystet og vred.

"Jeg kan slet ikke genkende de anklager om omsorgssvigt og uacceptabel adfærd, som bliver fremsat i artiklerne. Og jeg forstår slet ikke, at man vælger at bringe så voldsomme artikler, der for mig at se er baseret på et meget tyndt grundlag. Det har haft enorme omkostninger for os som medarbejdergruppe," siger Marie Rehfeldt.

Skyld og skam

Omkostningerne var der allerede i perioden op til offentliggørelsen af artiklerne, hvor personalegruppen havde fået at

vide, at der var noget på vej, men ikke vidste, hvad det handlede om.

"Vi var da nogen stykker, som sov ret dårligt om natten. Men da artiklerne kom, var de endnu værre, end jeg havde forestillet mig," siger Marie Rehfeldt, der i en periode nærmest kiggede sig over skulderen, når hun kom ind på jobbet.

"Jeg havde en følelse af skyld og skam, selv om jeg godt vidste, at det ikke havde noget på sig. Men da artiklerne var bragt, kunne vi se, at forbipasserende standsede op og kiggede ind, og at nogle endda tog billeder ... Det var super ubehageligt. Man fik oplevelsen af, at hele verden tænkte dårligt om os," siger Marie Rehfeldt, der synes, at noget af det sværeste er, at medarbejderne har haft dårlige muligheder for at forsvare sig.

"Jeg havde en følelse af skyld og skam, selv om jeg godt vidste, at det ikke havde noget på sig."

"Vi må jo ikke tale om konkrete personer og situationer. Det er naturligvis,

som det skal være, men når man bliver angrebet så massivt, er det svært ikke at kunne forsvare sig. Det har til gengæld været en kæmpe trøst, at vi har fået massiv støtte og opbakning fra alle ledelseslag i kommunen og fra både nuværende og tidligere forældre, som er kommet på besøg med flødeboller og knus."

Vi kigger os over skulderen

Artiklerne har ført til både sygemeldinger og stresssymptomer hos en række medarbejdere, og det har fået betydning for hverdagen:

"Vi har talt om, at vi er nervøse, og at vi lægger meget energi i, hvad forældrene tænker. Vi havde fx en situation, hvor en lille dreng faldt, og hvor nogle af mine kolleger nærmest gik i panik ved tanken om, at han havde kunnet få et blå mærke," siger Marie Rehfeldt.

Klyngeleder Susanne Elling flyttede ret hurtigt fra sit normale kontor og ind i Titanrosen for at støtte op om personalet. Hun besluttede, at institutionen måtte slække på nogle af coronarestriktionerne i december og bede forældrene om at aflevere deres børn indendørs i stedet for at aflevere ved indgangen. ●



► "Vi var nødt til at sige til forældrene, at vi simpelthen ikke kunne tåle ikke at have dem indendørs. Vi følte, vi var nødt til at være i kontakt med dem for at mærke, hvordan de havde det med det hele," siger Susanne Elling.

"Vi har talt om, at vi er nervøse, og at vi lægger meget energi i, hvad forældrene tænker."

Jeg står inde for Titanrosen

Susanne Elling har som klyngeleder tidligere prøvet mediemøllen. Det var, da TV2 dokumentaren "Daginstitutioner bag facaden" rullede over skærmene. Her brugte filmholdet en karakteristisk have-låge fra en af institutionerne i Susanne

Ellings klynge som gennemgående billede. Der var ikke skjulte optagelser fra institutionen med i dokumentaren. Men bare det, at billedet blev brugt, gav anledning til opmærksomhed og uro.

"Jeg har i virkeligheden kunnet bruge erfaringerne fra dengang," siger Susanne Elling, som ikke er så anfægtet som Marie Rehfeldt over det faktum, at hun ikke kan udtale sig om de konkrete anklager.

"Det er spillets regler. Men jeg forstår til fulde, at medarbejderne er meget ramte, fordi det går så tæt på deres faglige stolthed. Jeg kan som klyngeleder bare sige, at jeg har fulgt Titanrosen tæt, også i den periode som anklagerne handler om. Jeg kan også sige, at hvis jeg får besked om noget, der ikke er, som det skal være, så undersøger jeg det naturligvis til bunds og handler på det. Vi er desuden så heldige i København, at vi har et tætmasket tilsynssystem. Jeg kan sige god for høj faglig kvalitet i Titanrosen, og det er blevet bekræftet af tilsynet," siger Susanne Elling.

"Vi var nødt til at sige til forældrene, at vi simpelthen ikke kunne tåle ikke at have dem indendørs."

48 timer eller 48 dage

Klyngelederen har prøvet at støtte medarbejderne ved at handle, så snart hun blev orienteret om at der var dårlig presseomtale på vej.

"Jeg tror på åbenhed. Derfor valgte vi at informere bredt, da sagen begyndte at rulle. Vi har holdt informationsmøder for både medarbejdere og forældre. Vi har desuden forsøgt at give rum for alle bekymringer ved at tilbyde samtaler med pædagogiske ledere fra andre institutioner i klyngen, så de kunne få vendt deres bekymringer med en fagperson, der ikke var direkte involveret. Jeg har også valgt at holde tæt kontakt til alle medarbejderne i Titanrosen i den forløbne periode. Jeg ringer fx hjem til folk, hvis de er syge for at sikre mig, at det ikke er sagen, der belaster dem," siger Susanne Elling.

Hun fik tilsendt en artikel om pressehåndtering fra en bekendt, da sagen begyndte at rulle.

"Der står, at man skal være indstillet på at rydde sin kalender i 48 timer. Men den holder ikke. Der er snarere tale om 48 dage. For det store arbejde kommer med efterdønningerne, hvor man skal samle en personalegruppe op igen."

Ingen er fejlfri

Susanne Elling understreger, at ingen dagtilbud er fejlfri.

"Der vil opstå situationer, hvor der ryger en finke af panden, og hvor en medarbejder kan komme til at afvige fra det sprogbrug og den pædagogiske linje, der er aftalt. Det er jo mennesker, det handler om. Men vi lægger vægt på at være ærlige og informere forældrene,"



Sagen kort

Medarbejderne i Vuggestuen Titanrose på Nørrebro fik i slutningen af oktober 2021 at vide, at den husstandsomdelte lokalavis NørrebroLiv havde bedt om aktindsigt i en række forhold omkring institutionen, og at der var kritiske artikler på vej. Ingen vidste dog, hvad artiklerne handlede om.

Personalet blev indkaldt til krisemøde den 1. november, hvor områdechefen, klyngelederen, den pædagogiske konsulent og den pædagogiske leder deltog. Her fik medarbejderne mulighed for at stille spørgsmål og fik information om, hvordan de kunne forholde sig, hvis de blev kontaktet af journalister. De fik også direkte telefonnumre til alle i ledelsen. Dagen efter blev der afholdt forældremøde, hvor disse på samme måde fik mulighed for at spørge ind til situationen.

I november 2021 offentliggjorde NørrebroLIV en række artikler, hvor en tidligere medarbejder kom med en række anklager om omsorgssvigt, der skulle være foregået i institutionen tre år tidligere. Avisen citerede dertil flere anonyme kilder. NørrebroLIV havde desuden talt med to utilfredse forældrepar, hvis børn tidligere har gået i Titanrosen. NørrebroLIV forsøgte meget aktivt, blandt andet via sociale medier, at finde nuværende forældre, der var utilfredse, hvilket ikke lykkedes.



Marie Rehfeldt, pædagog og arbejdsmiljørepræsentant i Titanrosen, og Susanne Elling, som er klyngeleder, oplever, at den dårlige presseomtale har haft store trivselsmæssige omkostninger for medarbejderne – også selv om der har været bred opbakning fra forvaltning og nuværende og tidligere forældre til børn i Titanrosen.

siger Susanne Elling, og Marie Rehfeldt erklærer sig enig.

"I Titanrosen er det fuldt ud tilladt at undre sig over hinandens praksis, og det gør vi løbende. Jeg vil da heller aldrig påstå, at der aldrig nogensinde er forekommet noget, som jeg ikke kan stå inde for. Men derfra er der et langt spring til at blive hængt ud, som vi er blevet. Det har haft store omkostninger for en hel personalegruppe og har gjort en masse

forældre, der har fået anvist plads hos os, utrygge. Vi har en stor undren over, at avisen helt har valgt at ignorere, at man ikke har kunnet finde noget snavs på os i nogen tilsynsrapport, og at det ikke er lykkedes dem at finde en eneste nuværende forælder, der er utilfreds. Det er, som om det har betydet så meget at kunne lave nogle sensationsoverskrifter, at man helt har ignoreret alt, der var til vores forsvar." ●



NørrebroLiv

LFS Nyt har bedt chefredaktør Christian Olsen fra NørrebroLiv om at tage stilling til en række presseetiske spørgsmål. Vi har blandt andet spurgt, om han finder det proportionelt, at avisen vinkler sin dækning af Titanrosen så entydigt negativt, når kritikken kun bygger på én navngivne kilde, en tidligere medarbejder, mens der er massiv opbakning til institutionen fra den nuværende forældrekræds og udelukkende gode tilsynsrapporter. Christian Olsen afviser, at NørrebroLiv er afvejet fra god presseskik og fastholder, at alle parter har haft mulighed for at komme til orde.



Man får ikke en sort fordi man har haft ”

Tobias Børner Stax har som direktør for Børne- og Ungdomsforvaltningen i København adskillige gange set, hvordan grim medieomtale har belastet medarbejdergrupper voldsomt. ”Jeg kan ikke tage det fra dem. Men jeg kan betrygge mine medarbejdere i, at vi som forvaltning har deres ryg, hvis de bliver ramt af en mediestorm,” siger Tobias Børner Stax.

Titanrosen er ikke den første daginstitution, der har været gennem mediemøllen, og Tobias Børner Stax har indstillet sig på, at det heller ikke bliver den sidste.

”Man kan faktisk sige, at det er en uønsket sideeffekt af en ellers positiv tendens. For jeg ser det som ubetinget glædeligt, at småbørnsområdet endelig er blevet ”high politics”. Og det var tiltrængt, fordi blandt andet Christiansborg har haft en tendens til først at interessere sig for børn, når de skulle i skole,” siger Tobias Børner Stax.

Medieinteresse for dagtilbud

Men det har også kostet på trygheden og tilliden til arbejdet med vores mindste børn, mener børne- og ungdomsdirektøren, for vejen til ”high politics” er gået over skarpvinklede, hjerteskerende fortællinger om dårlig kvalitet og alt for få hænder. Der er skabt en negativ fortælling om børnepasningsområdet for at få formidlet det politiske budskab om, at der skal flere ressourcer til området.

”Det har gjort en række forældre mere kritiske og utrygge. De går ikke nødvendigvis til deres børns daginstitution alene med tillid, men også med bekymringer for, om der er hænder nok, og om kvaliteten af de pædagogiske tilbud nu er god nok. Det har desuden skabt en direkte medieinteresse for området, hvor det er

blevet en ”god historie”, hvis man kan finde et eksempel på dårlig kvalitet,” siger Tobias Børner Stax.

Han har gennem de forløbne år mødt to forskellige typer mediestorme.

”Det er de sager, hvor forældre har været utilfredse, og hvor de ikke har følt sig hørt og mødt, og hvor de er gået til pressen for at skabe opmærksomhed om de problemer, som de oplever. Og så er der de sager, hvor arbejdsfællesskabet i et dagtilbud er kørt af sporet: Hvor samarbejds klimaet er blevet så dårligt, at det er gået ud over kvalitet og udvikling, og hvor nogle af de ansatte derfor har valgt at påkalde sig pressens opmærksomhed. Begge typer af problemer skal vi tage alvorligt og kunne arbejde med. Og det gør vi også,” siger Tobias Børner Stax.

”Pædagoger og pædagogiske ledere er jo ikke i en branche, hvor det at blive kritiseret offentligt er en del af jobbet.”

Kan ikke forklare sig

Men uanset baggrunden for, at et dagtilbud kommer en kritisk tur i medierne, så

bekymrer det Tobias Børner Stax, hvad oplevelsen gør ved de pædagogiske medarbejdere.

”Pædagoger og pædagogiske ledere er jo ikke i en branche, hvor det at blive kritiseret offentligt er en del af jobbet, ligesom fx politikere eller topledere må tåle at se deres arbejde vurderet og kritiseret på daglig basis. Pædagogiske medarbejdere bruger sig selv i deres arbejde, så når man kritiserer kvaliteten af et dagtilbud, kan pædagogerne langt hen ad vejen opleve, at det er dem som personer, man kritiserer. Læg dertil, at pædagoger under medie-kritik ofte heller ikke får muligheden for at forklare sig. Så kan en mediasag godt føles som et overgreb, og risikoen for udbændthed hos medarbejderne bliver stor. Og det er min største bekymring, hvor meget jeg kan se, at de her sager slider på personalet, på lederen og på arbejdsglæden. Det er jo i den sidste ende børnene, det går ud over, hvis personalet er stressede over, det medierne fortæller, og hvis de oplever, at det er medierne, der skaber forældrenes bekymringer,” siger Tobias Børner Stax.

Og så var der Titanrosen

Han mener, at artiklerne om Titanrosen havner i en helt tredje kategori:

plet i panden, en sag”

”Der er for mig at se nærmest tale om en ikke-historie. En skriver, ansat på en lokalavis, der meget aktivt og over meget lang tid, leder efter kritiske stemmer. Så vinkler hun sin historie på en tidligere ansat, der var fagligt uenig med sine kolleger og ikke oplevede, at hendes bekymringer blev taget alvorligt. Så fandt journalisten enkelte forældre, der for længst havde flyttet deres børn til andre dagtilbud, og de blev så tilsammen brugt som sandhedsvidner på, hvordan situationen i Titanrosen angiveligt skulle være meget kritisk i dag. Men vi kunne ikke genkende eller genfinde de beskrivelser, og vi kunne heller ikke konstatere dem ved tilsyn, så hele historien virker totalt ude af proportioner,” siger Tobias Børner Stax.

”Ingen er pletfri, og det skal vi heller ikke være.”

Krusning eller tsunami

Københavns Kommune har etableret en klageenhed, som skal hjælpe med at løse særligt vanskelige sager, hvor forældre er utilfredse, eller hvor der opstår alvorlige samarbejdsvanskeligheder. Baggrunden er blandt andet sager, hvor der er forældre med behov for intensiveret dialog, og hvor det pædagogiske personale kan opleve dialogen som vanskelig.

”Dialogen kan gå i hårdknude. Derfor har vi etableret et team af jurister og HR-folk med mæglingserfaring, som kan gå ind i denne type sager og være med til at løse dem,” siger Tobias Børner Stax.

”Vi er nødt til at tale om, at det er blevet en præmis som offentligt ansat, at man kan blive hængt ud på forsiden. Men det bekymrer mig på medarbejdernes vegne, for det kan skabe en oplevelse af utilstrækkelighed og dermed udbændthed,” siger direktør for Børne- og Ungdomsforvaltningen Tobias Børner Stax.

Børne- og Ungdomsdirektøren erkender også, at forvaltningen skal være hurtigere til at skride til handling, når der kommer signaler om dagtilbud, hvor forældresamarbejdet eller arbejdsfællesskabet er gået fløjten, og hvor der opstår personalegennemstrømning og generel uro.

”Vi har i nogle tilfælde været for langsomme til at handle, når en institution var ved at køre af sporet. Vi skal være mere proaktive. Men det er faktisk ikke altid let at skelne mellem, hvornår der er tale om en krusning på vandet, der bedst håndteres lokalt med åben dialog, og hvornår noget risikerer at udvikle sig til en tsunami af kritiske stemmer, der slider samarbejdet mellem forældre, medarbejdere og ledere op.”

Man skal ikke være pletfri

Tobias Børner Stax vil gerne sende det signal, at forvaltningen står bag de dagtilbud, der får en tur i mediemøllen.

”Vi forsøger at være nærværende i de personalegrupper, der er ramt, og vi skal være det endnu mere. Jeg vil gerne styrke en kultur, hvor det ikke føles så farligt få en klage, men derimod som noget



der kan arbejdes videre med. For der er kommet større fokus på dagtilbudsområdet, der bliver stillet større krav til arbejdet, og det er i dag en præmis, at man som offentligt ansat kan blive klaget over og i sidste ende komme en tur i medierne,” siger Tobias Børner Stax, der understreger, at man som pædagog eller pædagogisk leder ikke får en sort plet i panden, fordi der er kommet en klage eller en pressesag:

”Ingen er pletfri, og det skal vi heller ikke være. Jeg vil aldrig komme efter et dagtilbud, der fortæller, at der er begået fejl, eller at der har været en dårlig dag. Men vi skal øve os på at bede om hjælp, når vi har brug for det, og i at være åbne om de problemer, vi alle sammen har med at håndtere vores arbejde, hvor forskellige kolleger kan hjælpe. Og så skal vi blive bedre til at støtte hinanden. Det skal også være en del af arbejdsfællesskabet,” siger han. ●



Demens udviklin krav

Da Gry Segoli var demenskonsulent, blev hun en dag kaldt ud på et bosted for borgere med udviklingshæmning. Én medarbejder mente, at en bestemt borger var doven og skulle stilles over for flere krav. En anden medarbejder var derimod begyndt at bekymre sig om, hvorvidt borgeren var ved at udvikle demens hvilket viste sig at være rigtigt.

”Det er på mange måder en illustration af, hvorfor det er så vigtigt at få udredt demens hos mennesker med udviklingshandicap. For vi risikerer at møde mennesket forkert, hvis vi ikke opdager sygdommen,” siger Gry Segoli.

s hos borgere med gshæmning stiller til pædagogikken

Den pågældende borger, som de to medarbejdere var uenige om, viste sig at lide af fremskreden Alzheimers Sygdom og var altså ikke doven. Hvis medarbejderne var fortsat med at stille krav om udvikling, ville det med stor sandsynlighed bare have gjort beboeren mere forvirret og måske endda udadreagerende og utilpasset.

”Socialpædagoger er virkelig dygtige til at skabe udvikling hos borgere med udviklingshæmning, og de er også meget opmærksomme på at vedligeholde borgernes kompetencer. Men hvis man opdager demensen for sent, risikerer man at komme til at presse borgeren for meget. For han eller hun kan faktisk ikke lære nye rutiner, men har brug for den rette støtte for at kunne udfolde,” siger Gry Segoli.

Mistanke om demens

Gry Segoli har en baggrund som ergoterapeut og demenskonsulent. Hun arbejder i dag som adjunkt og uddannelseskonsulent på videreuddannelsen på Københavns Professionshøjskole, hvor hun blandt andet underviser i demens. Et af hendes hovedbudskaber er, at det er de professionelle, der er omkring mennesket med udviklingshæmning i hverdagen, der skal opdage en begyndende demens.

”Borgere med udviklingshæmning opdager typisk ikke selv, at der er noget galt, og det er sjældent, at den praktiserende læge har et så indgående kendskab til den enkelte beboer, at hun eller

han registrerer en forandring. Så det er så godt som altid op til medarbejderne på bostedet og dagaktivitetsstedet at opdage, at noget har ændret sig, og at der sker en forringelse i hukommelse og kognitive funktioner. Derfor er det vigtigt, at man systematiserer sin tilgang og eksempelvis screener regelmæssigt,” siger Gry Segoli.

Rammes mere af demens

Der er flere borgere med udviklingshæmmede, der bliver ramt af demens i den øvrige befolkning.

Det er i en del tilfælde medfødt; har man fx Downs Syndrom er risikoen for Alzheimers mangedoblet. Symptomer på demens kan ses hos personer med Downs syndrom allerede fra omkring 30-årsalderen.

Fra omkring 45-50 års alderen mener man, at omkring halvdelen har udviklet demens, og andelen af demensramte når op omkring 75-90 procent blandt

personer med Downs syndrom, der bliver 65 år gamle.

”Men det er ikke bare mennesker med Downs syndrom, der er mere udsatte. Også andre mennesker med udviklingshæmning er mere disponerede. Det kan udover medfødte syndromer handle om, at der er ringere reservekapacitet i hjernen. Men en del udviklingshæmmede får desuden vaskulær demens, som kommer af åreforkalkning i hjernen.

”Udviklingshæmmede lever jo ofte mindre sundt end deres jævnaldrende, som ikke er handicappede, fordi de har sværere ved at tage diverse sundhedsråd til sig og derfor risikerer hjertekarsygdomme på grund af overvægt, rygning, for lidt motion og så videre,” siger Gry Segoli.

Kræver tværfaglig tilgang

Der er også rent fysiske aspekter, der gør det vigtigt at opdage demensen så tidligt som muligt. Hvis der er tale om vaskulær



Efteruddannelse i demens

Københavns professionshøjskole har oprettet et nyt diplommodul, der er særligt henvendt til professionelle, der arbejder med mennesker med udviklingshæmning: ”Problemstillinger og teoretiske perspektiver i relation til mennesker med udviklingshandicap og demens”. Dette modul retter sig mod medarbejdere, der ønsker at udvikle deres kompetencer til at opspore, forebygge og tilpasse indsatsen og omsorgen hos borgere med udviklingshandicap og demens.

Du kan se alle moduler om demens på: www.kp.dk/videreuddannelser/demens/

demens, kan det fx være relevant at sætte ind med blodfortyndende medicin eller anden medicinsk behandling.

"Der eksisterer medicin, som kan bremse sygdommens forløb, og den behandling skal iværksættes så tidligt som muligt," siger Gry Segoli, der påpeger, at borgere med demens også har større risiko for en række andre sygdomme som fx urinvejsinfektioner.

"Derfor stiller det krav til, at man har en mere tværfaglig tilgang, når borgeren udvikler demens. For det er en sårbar gruppe, som selv kan have svært ved at mærke og identificere symptomer på sygdom."

"Jo mere man ved om borgerens livshistorie og om de værdier og ønsker, som han eller hun har haft for sit liv, jo bedre kan man tilrettelægge en indsats."

BPSD

Borgere, der både har udviklingshæmning og demens, har brug for en anden pædagogisk tilgang. Hvis kravene bliver for store, og hvis borgeren bliver for utryg, er der større risiko for, at han eller hun udvikler BPSD, som står for Behavioral and Psychological Symptoms of Dementia. Symptomerne kan for eksempel være apati, nedtrykthed, aggressioner, angst og udadreagerende eller seksualiseret adfærd.



Læs mere

Nationalt Videnscenter for Demens har udarbejdet et fyldigt informationsmateriale omkring udviklingshæmning og demens. Det finder du via www.videnscenterfordemens.dk/da/udviklingshaemning-og-demens.

Du kan også på denne hjemmeside læse om og downloade Gottfries-Bråne-Steen skalaen, også kaldet Trinvold-skemaet, der kan bruges regelmæssigt for på denne måde at få øje på forandringer hos borgeren. Det direkte link er: www.videnscenterfordemens.dk/da/gottfries-braane-steen-skalaen-gbs

Min erfaring er, at pædagogerne har den rigtige værktøjskasse med sig og er godt rustede, når de først har fået en grundlæggende viden om demenssygdomme," siger Gry Segoli, som er adjunkt og uddannelseskonsulent på videreuddannelsen på Københavns Professionshøjskole og tidligere demenskonsulent.

"BPSD rammer også rigtig mange mennesker med demens, som ikke er udviklingshæmmede, og mange udviklingshæmmede har på baggrund af deres begrænsninger symptomer, der ligner BPSD – uden at have demens. Men BPSD kan i nogle tilfælde lindres ved den rigtige tryghedsskabende tilgang. Man skal naturligvis tilpasse kravene og skabe det, man kan kalde for "udviklende afvikling", siger Gry Segoli.

Hun har gennem de seneste år fået flere og flere pædagoger med på de efter- og videreuddannelseshold, der beskæftiger sig med demens.

"Min erfaring er, at pædagogerne har den rigtige værktøjskasse med sig og er godt rustede, når de først har fået en grundlæggende viden om demenssygdomme. De er typisk dygtige til at tilrettelægge en god tilgang, som skaber tryghed for borgeren, og hvor man løbende kan forsøge at kompensere for de funktionstab, der opstår, som demensen skrider frem."

Dokumenter livshistorien

Gry Segoli underviser blandt andet i vigtigheden af at inddrage de pårørende.

"Hvis den udviklingshæmmede har pårørende, kan det være en stor hjælp at inddrage dem og få så meget viden om



"Pædagogerne har den rigtige værktøjskasse med sig og er godt rustede, når de først har fået en grundlæggende viden om demenssygdomme."

den dementes liv som muligt. For jo mere man ved om borgerens livshistorie og om de værdier og ønsker, som han eller hun har haft for sit liv, jo bedre kan man tilrettelægge en indsats, den dag hvor borgeren ikke selv er i stand til at give udtryk for sine behov," siger Gry Segoli, der peger på, at man også kan støtte den demente ved at hjælpe med at bære vedkommendes erindringer.

"Det kan fx foregå ved, at man sammen kigger i borgerens fotoalbum, og at man kan hjælpe ved at fortælle, hvem personerne på billederne er, og hvilken rolle de enkelte situationer har spillet i borgerens liv," siger Gry Segoli.

Hun understreger, at man som den professionelle skal huske, at de pårørende har brug for støtte og omsorg – også selv om den demente bor i sikre rammer på et bosted.

"De pårørende har allerede skullet sørge over, at deres barn eller søster eller bror fik et helt anderledes liv på grund af sin udviklingshæmning. Når borgeren bliver dement, mister de vedkommende én gang mere." ●

Vi skal dokumentere livshistorien, før det er for sent

Borgere med demens kræver en særlig opmærksomhed og pædagogisk tilgang, og lovgivningen på området er anderledes. Socialpædagog Anton Bulloch, der arbejder på botilbud for borgere med udviklingshæmning, er ved at tage et diplommodul om demens, etik og jura. Det har åbnet hans øjne for vigtigheden af dokumentere beboernes livshistorier, før demensen sætter ind.



Anton Bulloch har arbejdet som socialpædagog på Botilbuddet Løvtikkevej i to år og har dermed taget hele coronaperioden med. Løvtikkevej var hårdt ramt under første bølge med mange syge borgere og medarbejdere. "Det var lidt af en ilddåb, men det har også givet mig en nærhed til vores borgere, fordi jeg i perioder har været det gennemgående ansigt," siger Anton Bulloch.

Når personalet på Botilbuddet Løvtikkevej holder personalemøder, falden snakken tit på beboernes livshistorier. Særligt dem, der ikke længere har pårørende til at være deres livsvidner.

"Men vi skal gøre mere ud af at dokumentere det, vi får fortalt. Vi taler allerede med beboerne om deres livshistorier – vi skal bare sørge for at få det skrevet ned, før det er for sent," siger 26-årige Anton Bulloch, der har arbejdet som socialpædagog på Løvtikkevej 66 i to år.

Beboerne på Løvtikkevej er voksne og ældre borgere med udviklingshæmning, og det er rutine, at borgerne screenes for demens. Men der er løbende brug for at efteruddanne personalet indenfor demensområdet, og derfor er Anton Bulloch i gang med at tilegne sig viden om demens, etik og jura.

"Da uddannelsen blev udbudt sagde jeg ja tak med det samme. Det giver kvalitet i ens arbejdsliv, at man har lov til at dygtiggøre sig, og jeg er heldigvis på en arbejdsplads, hvor det bliver imødekommet," siger Anton Bulloch. ●



◉ Ingen udvikling uden ubehag

Der er flere ting, der motiverer den unge socialpædagog til at tage imod efteruddannelse. Han mener fx, at pædagoger skal være fagligt klædt på til at træffe selvstændige beslutninger – også når det er svært.

”Der kan være en tendens til at bruge ledelsen som en løsningsautomat, men noget af det spændende ved at arbejde inden for det pædagogiske felt er i virkeligheden dilemmaerne og kompleksiteten, som bringer os lidt ud af vores komfortzone, og som tvinger os til at tænke hurtigt og komme med gode løsninger for borgerne”, siger Anton Bulloch.

Det kræver dog, at det pædagogiske personale formår at reflektere over de etiske aspekter og har øje for lovgivningen, og det er særligt vigtigt at kunne balancere i det felt, når det handler om borgere med demens, mener Anton Bulloch.

”Vi har en tilgang her på Løvstikvej, der hedder, at der ikke er nogen udvikling uden midlertidige tilstande af ubehag. Men det ville da også være kedeligt, hvis ens arbejde altid var let, ikke?”, siger han.

”Noget af det spændende ved at arbejde inden for det pædagogiske felt er i virkeligheden dilemmaerne og kompleksiteten.”

Må vi sætte GPS på borgeren

Anton Bulloch har allerede et kort stykke tid inde i diplommodulet fået både nyttig viden og en del ahaoplevelser med sig.

”Der er generelt alt for få borgere, der bliver udredt for demens, og det kan være endnu sværere på specialområdet, fordi det kan være svært at skelne symptomerne fra borgerens medfødte funktionsnedsettelse. Det betyder for mig, at jeg har fået skærpet min opmærksomhed endnu mere”, siger Anton Bulloch.

Han føler sig desuden bedre klædt på i forhold til de juridiske aspekter.

”Det er en meget væsentlig del. Hvordan beskytter vi borgere, hvis kognitive evner forringes så meget, at de kan

blive til fare for sig selv. Må vi fx sætte en GPS på en borger, der i mange år har gået den samme tur, men som pludselig begynder at skifte rute og risikerer ikke at kunne finde hjem?” siger Anton Bulloch.

Se dig selv udefra

Han er også meget optaget af de relationelle dele af uddannelsen.

”Som pædagoger har vi i forvejen omsorgsogenet og kompetencerne til at kunne se hele mennesket. Demens hos udviklingshæmmede stiller udvidede krav til vores faglighed. Vi har meget brug for vores mentaliseringssevne, når vi skal følge med i beboernes behov, efterhånden som demensen fylder mere og mere”, siger Anton Bulloch, som også peger på begrebet selvagens:

”Vi skal have en høj selvagens, forstået på den måde, at vi skal kunne reflektere over vores egen væren. Vi skal som pædagogisk personale være i stand til at se os selv udefra og andre indefra. Så kan vi give et øget nærvær og den individuelle omsorg, som alle mennesker fortjener. Det er for mig høj faglighed.” ●

ARBEJDER DU MED HANDICAP ELLER MED PSYKIATRI?

Har du lyst til at mødes med kolleger fra andre arbejdspladser for at tale om faglige problemstillinger, om fagpolitisk arbejde, eller for at udvide dit professionelle netværk?

Så har du chancen, når specialområdet i LFS starter faggruppevalg for henholdsvis psykiatriområdet og handicapområdet. Faggruppevalg består af medlemmer, der frivilligt mødes på tværs af arbejdspladserne. LFS stiller op med lokaler, forplejning, knowhow, hjælp til netværksdannelse samt praktisk bistand fra en eller flere personer fra bestyrelsen for specialområdet. Der er stiftende møde for psykiatri faggruppevalg den 14. marts 2022 og for handicap faggruppevalg den 15. marts 2022. Du kan læse mere og tilmelde her.

Psykiatri: www.lfs.dk/15205.

Handicap: www.lfs.dk/15204

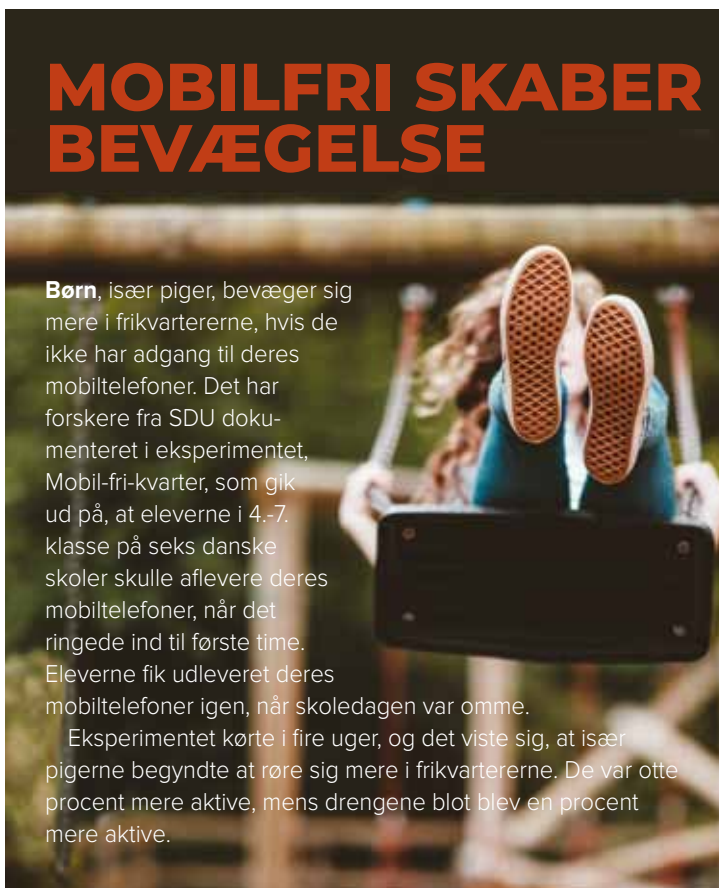


MOBILFRI SKABER BEVÆGELSE

Børn, især piger, bevæger sig mere i frikvartererne, hvis de ikke har adgang til deres mobiltelefoner. Det har forskere fra SDU dokumenteret i eksperimentet, Mobil-fri-kvarter, som gik ud på, at eleverne i 4.-7. klasse på seks danske skoler skulle aflevere deres mobiltelefoner, når det ringede ind til første time.

Eleverne fik udleveret deres mobiltelefoner igen, når skoledagen var omme.

Eksperimentet kørte i fire uger, og det viste sig, at især pigerne begyndte at røre sig mere i frikvartererne. De var otte procent mere aktive, mens drengene blot blev en procent mere aktive.



FATTIGDOM TRÆKKER SPOR

Børnefattigdom trækker langvarige spor. Rambøll har foretaget et registerstudie for Egmont Fonden, der viser, at 15 procent af de børn, der fødes ind i fattigdom, ikke har gennemført 9. klasse, når de er 17 år. Tallet er ni procent for børn, der ikke har levet i børnefattigdom. Læs mere i rapporten SMÅ KÅR, som findes på www.egmontfonden.dk



LFS har knap 12.000 medlemmer, som alle arbejder med pædagogik i den ene eller anden form. Du kan i denne serie møde en række LFS'ere og læse om, hvordan de havnede i netop deres job.

MED LEMS POR TRÆT

Har du en kollega, som du synes, vi skal portrættere, eller har du selv en historie at fortælle, så kontakt redaktionen på lfscopy@lfs.dk.

JEG ER MÅ ANARKISTI

"Jeg er vokset op i Nørregade ved siden af Folketeatret. Jeg fik allerede plads i børnehaven, da jeg var to år. Min mor mente, at det var godt for mig at være sammen med andre børn, og begge mine forældre var fuldtidsarbejdende. Jeg er vokset op i indre by, og den gang var Pisserenden bestemt ikke noget fornemt sted. Mine forældre var ret venstreorienterede. Jeg kan huske, at vi gik sørgemarch med fakler rundt om søerne, da Stalin døde. I min barndom var jeg meget sammen med min mormor. Hun er nok den voksne udover min mor, som har betydet mest for mig. Jeg var helt vild med hende. Hun var meget kreativ og tegnede selv sine møbler, og hun lærte mig en masse. Vi gik ture sammen. Hun vidste en masse om planter og naturen. Det har også haft stor betydning for mig, at hun var en stærk kvinde, der kunne klare sig selv. Hun opdrog sine tre børn alene."

"Det er nok særligt for mig, at jeg ikke finder mig i urimeligheder. Jeg havde en tysklærer, som var urimelig over for mig i gymnasiet, så jeg gik ned i Illums Bolig hus og fik et job. Bagefter gik jeg hjem til min mor og fortalte, at jeg ikke længere gik i gymnasiet. Min mor var ret skuffet, hun ville selv gerne have været student, men det var der jo ikke råd til, hun kunne blive, da hun var ung."

"Jeg har arbejdet med forskellige ting, inden jeg fandt ud af, at jeg ville være pædagog. Jeg startede i forpraktik, det skulle man dengang for at søge ind på seminariet. Da jeg var i starten af 20'erne, søgte jeg ind på seminaret. Jeg kan huske, at min mor ringede til mig, da brevet om min optagelse kom. Lederen af børnehaven, hvor jeg var i forpraktik, ville ikke indstille mig til optagelse på seminariet, men jeg blev optaget alligevel. Jeg tror, hun havde et horn i siden på mig. Men jeg synes, at man skal sige, hvad man mener, og det gjorde jeg. Også når jeg ikke var enig med hende."

"Jeg arbejdede i flere institutioner, inden jeg begyndte i Vartov, hvor jeg har været en stor del af mit arbejdsliv. Den blev gjort døgnåben i 1996. Det kom der mange reaktioner på. Der var mange, der antog, at det var forældre, som ikke ville være sammen med deres børn, som fik dem passet om aftenen. Men vi er jo som samfund afhængige af, at forældre kan arbejde om aftenen, og derfor er vi også afhængige af, at forældre kan få passet deres børn. Jeg blev interviewet en del om det til forskellige medier, og i den forbindelse kom jeg engang til at sige, at vi jo ikke alle sammen er skolelærere. Det skulle jeg aldrig have sagt. Det blev folk virkelig sure over, men min pointe er jo bare, at vi udfylder forskellige funktioner i samfundet og derfor er afhængige af, at

SKE LIDT SK ANLAGT

vi kan have forskellige arbejdstider. Det er i øvrigt min erfaring, at nærmest alle forældre allerhelst vil bruge tid sammen med deres børn. De har jo ikke fået børn for at få dem passet.”

”**Det vigtigste** for mig i arbejdet med børn er, at børnene anerkendes og respekteres som de personer, de er, og at de voksne møder dem åbent og nysgerrigt med omsorg og nærvær. Børnene er jo tvunget til at være i institutionen, men de voksne får løn for at være der. Derfor har vi én vigtig opgave, og det er at sørge for, at børnene er glade og har det godt. Det har været det allervigtigste for mig at sørge for, at børnene trives, føler sig velkomne og har det godt. Man kan på en måde sige, at de skal føle sig elsket. Det skal man stræbe efter, synes jeg.”

”**I gamle dage** havde vi et helt anderledes forældresamarbejde. Pædagoger og forældre holdt fester sammen. En gang holdt vi ristaffel sammen. Vi sad alle sammen på gulvet og spiste. Det var et mareridt at gøre rent bagefter, men vi havde det virkelig sjovt. Jeg har altid lagt stor vægt på forældresamarbejdet, for hvis forældrene ikke er trygge og glade, så går det udover børnene. Børnene kan mærke, om forældrene er glade. Det vigtigste, man kan gøre for at sikre et godt forældresamarbejde, er at være åben og imødekommende. De skal føle sig velkomne, for så kan man også bedre sige, at de skal gå.”

”**Jeg har arbejdet** som pædagog i 50 år, og jeg har været leder en stor del af mit arbejdsliv. I begyndelsen syntes jeg, at det var svært at gå fra at have kollegaer til at have medarbejdere, og jeg har i virkeligheden altid betragtet dem som mine kollegaer. Jeg oplevede også, at noget af personalet reagerede negativt på, at det nu var mig, der skulle træffe beslutningerne, men det faldt hurtigt på plads. Det bedste ved pædagogfaget er, at man hele tiden kan udvikle børnene og sig selv. Jeg valgte at blive leder, men stadig være meget sammen med børnene. Man kan præge børnene, og man får en masse igen.”

Hvem: Fransiska Tvede

Stilling: Tidligere leder i daginstitution

Alder: 75 år

Bonusinfo: Har boet sammen med Jørgen Kastrup siden 1975. De bor i Indre by. Tilsammen har de fire børn, ti børnebørn og tre oldebørn. Fransiska Tvede er aktiv i Enhedslisten og tager kurser på Folkeuniversitetet. Fransiska Tvede har været tilidsmand, siddet i forskellige udvalg og siddet i kredsbestyrelsen i kreds 1 i LFS i mange år.



NYE PÆDAGOGER FÅ TIL AT HÅNDTERE UD

En mangfoldighed af problematikker knytter sig til at være barn i et udsat boligområde. Det skal nye pædagoger være bedre til at håndtere. Københavns Professionshøjskole har i samarbejde med Københavns Kommune skabt en ny retning på pædagoguddannelsen. Her skal de studerende lære at gabe over problematikker, som ikke er hverdag i andre dagtilbud. Den første hold nyuddannede pædagoger er netop blevet færdige.

Nogle områder af København har en høj andel af borgere med lav uddannelse, dårlig tilknytning til arbejdsmarkedet, højere kriminalitet og en høj andel af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. Det betyder tilsammen, at nogle børn lever i udsathed. Det giver udfordringer for det pædagogiske

personale i dagtilbuddene. I Københavns Kommune har man taget konsekvensen af dette og sammen med Københavns Professionshøjskole skabt en pædagoguddannelse med en ny retning, som uddanner de kommende pædagoger i netop at håndtere de problematikker, som knytter sig til udsathed.

”Vi vil have, at de studerende opdager, hvordan daginstitutionen kan gøre en kæmpe forskel for de børn, der oplever problemer i deres hverdagsliv”,

R VÆRKTØJSKASSE SATHED

siger Crisстина Munck. Hun er lektor på Københavns Professionshøjskole, og hun har været med til at udvikle uddannelsen.

Nærhed mellem praksis og teori

Den nye profiluddannelse er et forsøg på at tænke uddannelse og praksis tættere sammen. Derfor bliver det pædagogiske personale, som allerede nu arbejder i udsatte boligområder, også inviteret til at undervise på uddannelsen.

”Vi har ønsket at udvikle en profil, som kan gribe de problemstillinger, der opleves i praksis og arbejde med dem på en nuanceret og relevant måde for på den måde bedre at klæde de studerende på,” siger Crisстина Munck.

Uddannelsen er en del af dagtilbudsspecialiseringen. De studerende er i deres anden og tredje praktik i udsatte boligområder.

”Erfaringerne, som de studerende får i deres praktik, arbejder vi systematisk med,” siger Crisстина Munck.

”Vi har ønsket at udvikle en profil, som kan gribe de problemstillinger, der opleves i praksis og arbejde med dem på en nuanceret og relevant måde for på den måde bedre at klæde de studerende på.”

På uddannelsen bliver der især lagt vægt på, at de studerende skal være nysgerrige på at tage den andens perspektiv. Uanset om det er en familie, der ikke kender til dansk dagsinstitutionsliv, eller om det er børn, der umiddelbart ser ud til ikke at kunne lege.

”Vi opfordrer de studerende til at reflektere over, om barnet ikke kan lege, eller om det er fordi, barnet gør noget andet. Vi vil i det hele taget gerne have, at de studerende er systematisk undersøgende af børnelivet,” siger Crisстина Munck.

Udsathed i forgrunden

I forhold til regler og rammer er den nye pædagogretning magen til dagtilbudsspecialiseringen, men på profiluddannelsen er det svære børneliv og udsathedsproblematikker sat i forgrunden. ▶



”Pædagogerne i det her område har nogle opgaver, som ikke er traditionelle opgaver inden for daginstitutionens fire vægge”

- ”De studerende får mere viden og kundskab om, hvad udsathedsproblematikker er. De lærer at arbejde med tidlig indsats i daginstitutionen i den kontekst og får viden om forældresamarbejdet,” siger Crisстина Munck.

Hun forklarer, at det almene børneliv fletter sig sammen med udsathedsproblematikker på uddannelsen.

”Mange af de institutioner, som vi samarbejder med, er på papiret almene daginstitutioner. Men det, vi bruger meget krudt på, er at flette socialpædagogikken sammen med den almene pædagogik,” siger Crisстина Munck og peger på den mangfoldighed af problematikker, som knytter sig til børn i udsatte boligområder.

”Det kan være børn uden så meget dansk sprog, og som også nogle gange trækker sig fra børnefællesskaberne. Det kan også være børn, der er utrygge, og som har brug for en meget tæt voksenkontakt, eller børn som ikke får nok nærrende mad derhjemme, og som derfor skal spise sig mætte i daginstitutionen.”

Alternative pædagogopgaver

En anden ting der gør sig gældende, når man arbejder med børn i udsatte boligområder er, at der typisk vil være flere underretninger.

”Samtidig ser vi også i nogle tilfælde mistrivsel-problestillinger, hvilket kan knytte sig til et familieliv, hvor forældrene kæmper med at få en hverdag til at hænge sammen økonomisk og socialt, hvor de står uden for arbejdsmarkedet og måske har et meget lille eller intet socialt netværk at hente støtte fra,” siger Crisстина Munck.

Crisстина Munck forsker selv i udsathedsproblematikker. I den forbindelse har hun set, hvordan pædagogerne kan få nogle alternative opgaver, når de arbejder med børn i udsatte boligområder. Det kan være lige fra at samle tøj ind, så alle børn har vanter og flyverdragter, til at være bisidder for forældre i sager, hvor de risikerer at blive smidt ud af deres hjem.

”Pædagogerne i det her område har nogle opgaver, som ikke er traditionelle opgaver inden for daginstitutionens fire vægge. Det er opgaver, hvor pædagogerne bliver nødt til at række ud for at understøtte børnenes trivsel, også udenfor daginstitutionen,” siger Crisстина Munck.

Tillidsopbygning er centralt

Etnicitet er et aspekt, der fylder på uddannelsen. Derfor bliver der gjort noget ud af at diskutere kultur og kulturforståelse, forklarer Crisстина Munck.

”I forhold til etnicitet, så fylder det, at vi i nogle tilfælde har at gøre med familier, der ikke kender til dansk daginstitutionskultur, og som måske heller ikke har lyst til at deres børn skal være en del af en dansk daginstitution,” siger Crisстина Munck.

Hun påpeger, at det her er vigtigt, at det pædagogiske personale kan indgå i et forældresamarbejde og være nysgerrige og dialogorienterede i mødet med forældre, der er bekymrede for børnelivet i en daginstitution. Der kan også være tilfælde, hvor forældrene er bange for det pædagogiske personale, fordi de anser dem for at være myndigheds personer, der kan lave interventioner ind i familien.

Sprog er spejling

Sprog er et vigtigt element af uddannelsen.

”Pædagogerne skal være nysgerrige på det sprog, som børnene taler derhjemme. Måske kan det give mening, at vi kender nogle af de ord for eksempel på arabisk eller tyrkisk, som bliver brugt i barnets hjem. På den måde kan barnet opleve sig genkendt i daginstitutionen,” siger Crisстина Munck.

De studerende har den erfaring med sig fra deres praktik, at familierne ofte gerne vil samarbejde.

”De vil gerne det gode for deres børn, men det er ikke sikkert, at de kan få øje på daginstitutionslivet som det gode derfra, hvor de står,” siger Crisстина Munck.



Crisстина Munck er lektor på Københavns Professionshøjskole. Hun har været med til at udvikle den nye profil på skolen. Hun forsker også selv i udsathedsproblematikker.

Det betyder, at der er en del oversættelsesarbejde og meget tillidsarbejde.

”Det handler om at åbne daginstitutionslivet og invitere forældrene ind, så de kan få øje på daginstitutionslivet på en ny måde.”

”Vi ønsker at skabe nogle nye pædagoger, som kan være med til at løse nogle af de problemstillinger, der er i vores velfærdssamfund i dag omkring børn og familier, der lever et rigtig vanskeligt børne- og hverdagsliv.”

Vil undgå stigmatisering

Cristina Munck har været med til at udforme den nye profil, og hun mener, at den på sigt vil bidrage med nogle studerende, som kan være med til at løse nogle af de problemstillinger, der er i vores velfærdssamfund i dag omkring børn og familier, der lever et rigtig vanskeligt børne- og hverdagsliv.

Hun understreger dog, at tanken ikke er, at der nu kommer en ny garde og redder verden.

”Der er mange pædagoger og medhjælpere derude, som har været i det her felt i mange år, og som kan rigtig meget, men som ikke altid har de bedste betingelser for at løse de udfordringer, som de møder. Vi håber, at denne her uddannelse får sat et fokus på dette område.” ●

MAN SKAL IKKE GÅ IND TIL DET MED NEGATIVE FORVENTNINGER

Tre pædagogstuderende er netop blevet færdige med den nye profil i dagtilbudspædagogik i udsatte boligområder. De mener, at de er blevet klædt godt på til at kunne varetage arbejdet i daginstitutioner i udsatte boligområder, og så har de også lært at udfordre fordomme om, at anden etnisk baggrund er ensbetydende med udsathed.

De nyuddannede pædagoger Ida Lorentzen, Nadja Bæhr og Julie Lindquist håber, at de med deres uddannelse kan gøre en positiv forskel for udsatte børn, men de er også klar over, at der er grænser for, hvor store forandringer de kan skabe.

”Vi kan ikke gå ud og starte en revolution, men vi kan være med til at skubbe til nogle af de forståelser,

der er af, hvordan man forstår udsathed ude i praksis,” siger Julie Lindquist.

De studerende på profiluddannelsen har haft deres praktik i udsatte boligområder, og Julie Lindquist, Nadja Bæhr og Ida Lorentzen er enige om, at institutioner er meget forskellige, selv om de har det tilfælles, at de ligger i et udsat boligområde. ▶



“Vi kan ikke gå ud og starte en revolution, men vi kan være med til at skubbe til nogle af de forståelser, der er af, hvordan man forstår udsathed ude i praksis.”

- “At man bor i udsat boligområde, betyder jo ikke nødvendigvis, at man er i en udsat position. Det er mere komplekst end som så,” siger Nadja Bæhr.

Praksisnær undervisning

De tre nyuddannede pædagoger har oplevet tiden på profiluddannelsen som seriøs og god.

“Vi har følt os ret tilfredse med den uddannelse, som vi har fået,” siger Julie Lindquist.

De betoner alle tre, at det er en fordel, at man ved optaget på profilen skal skrive en motiveret ansøgning.

“Det er min oplevelse, at når folk lægger det stykke arbejde, så er det fordi, de gerne vil noget

ekstra,” siger Julie Lindquist. Hun oplevede blandt andet et langt større fremmøde blandt hendes med-studerende, end da hun gik på grunduddannelsen i begyndelsen af uddannelsesforløbet.

Især underviserne har de følt sig heldige med.

“Det føles privilegeret at have undervisere, som også forsker på området,” siger Ida Lorentzen og tilføjer:

“Der er en direkte spejling i vores undervisning. De ved godt, hvad vi snakker om, når der er noget på spil i praktikken, eller når der er noget, der er svært. Det har været meget nemmere at blive hørt direkte”.

Etnicitet i baggrunden

Arbejdet med etnicitet har fyldt i løbet af de nyuddannede pædagogers studietid, fordi det politisk gør det, men de føler sig rustet til at kunne se udover det, fortæller Ida Lorentzen.

“Det er problemet, der er problemet. Det er ikke familierne, der er problemet. Etnicitet bør træde i baggrunden og ikke blive brugt som en forklaringsfaktor på alt muligt,” siger hun.



Nadja Bæhr, Julie Lindquist og Ida Lorentzen er den første årgang af uddannede pædagoger, som er særligt uddannede i at arbejde med børn i udsatte boligområder.

Det gør en forskel, om man møder børnene ud fra et mangel-perspektiv, eller om man er nysgerrig efter, hvad det er for nogle ressourcer, som de kommer med, er de tre nyuddannede pædagoger enige om.

”Selvfølgelig kan etnicitet fylde, men det betyder også meget, hvordan vi taler om det. Pædagogisk personale kan have nogle negative forventninger, og det er nok noget af det, som vi gerne vil ud at rykke ved,” siger hun.

”Blikket bliver ofte rettet mod ting, man ikke kan, og det er en selvopfyldende profeti, for hvis du kigger efter problemerne, så finder du dem også.”

Undgå selvopfyldende profeti

Ida Lorentzen har oplevet, hvordan hun er blevet mødt af modstand, når hun har italesat det mangelperspektiv, som hun har mødt i løbet af sin praktik i institutioner i udsatte boligområder. Hun mener, at der bliver brugt energi på at kigge efter problemer, og at der er en forventning om, at der er noget galt.

”Blikket bliver ofte rettet mod ting, man ikke kan, og det er en selvopfyldende profeti, for hvis du kigger efter problemerne, så finder du dem også,” siger hun.

Det har været en udfordring at skulle bryde med den negative fortælling om en børnegruppe, oplever Ida Lorentzen.

”På trods af en presset hverdag hvor der er mange børn og mange behov, er det vigtigt, at man har et fokus, hvor man ikke forfalder til at fastholde et ensidigt blik på den børnegruppe, som man arbejder med. Det kan man godt slå sig på, men samtidig er det også sindssygt interessant, for vi ved, hvor vigtigt det er,” siger hun.

Hende der er på tværs

Også Nadja Bæhr har oplevet, at man kan slå sig, når man udfordrer andre menneskers forforståelse.

”Nogle gange kan man godt stå i en situation, hvor der er nogle enkelte historier, der bliver generaliseret og kommer til at fylde på den måde,” siger hun.

De nyuddannede pædagoger har alle oplevet, hvordan klassiske fordomme kom i spil i dagligdagen.

”Jeg har oplevet, at det helt automatisk blev antaget, at familien kun spiser toastbrød derhjemme, hvis et barn blev sulten, før de andre børn,” siger Ida Lorentzen. I de tilfælde har hun spurgt sin kollega,

Nadja Bæhr har taget den nye profiluddannelse og har dermed uddannet sig særligt til at arbejde med børn i udsatte boligområder.



”At man bor i et udsat boligområde, betyder jo ikke nødvendigvis, at man er i en udsat position. Det er mere komplekst end som så”

hvor hun havde den viden fra, at barnet for eksempel kun fik toastbrød derhjemme.

”Men man skal passe lidt på sig selv i den slags situationer. Man gider ikke hele tiden at være hende, der er på tværs.”

Det er presset alle steder

Fortællingen om institutioner i udsatte boligområder er, at det er svært at rekruttere, og at der derfor tit opstår mangel på personale med den konsekvens til følge, at det presser det personale, der er.

Men de nyuddannede pædagoger anser det ikke som nogen særlig udfordring, at de nu skal ud og arbejde i institutioner i udsatte boligområder.

”Uanset hvor man arbejder som pædagog, er det presset. Personalet er ofte syge, og det er dilemmafyldt at være pædagog. Der er mange opgaver og pressede normeringer, men der er problematikker alle steder, og man skal ikke gå ind til det med negative forventninger,” siger Julie Lindquist. ●



KENDER

DU



Jeg tror, at jeg er uforbederligt barnlig

Lene Kaaberbøl er dronningen af dansk børne- og ungdomslitteratur, og hun har solgt millioner af eksemplarer af fantasyserien om Skammerens børn, der er udkommet i 35 lande. Men hun er også et hulemenneske, der trives bedst i selskab med de fiktive karakterer, hun skaber, og som foretrækker ærlige børnelæsere frem for høflige voksne.

Er dit forfatterskab et karrierevalg eller et tilfælde?

Jeg har altid skrevet af lyst, og jeg begyndte at skrive, da jeg var barn. Mine første bøger udkom, allerede da jeg var 15, og jeg skrev dem ud i én køre uden disposition. Fordi jeg var så ung, var der ikke den der voksne højtudviklede litteraturkritiker inden i mig. Jeg skrev bare, og jeg tror, at det har været mit held – at jeg aldrig har sluppet kontakten til den spontane og frie forestillingsverden. Folk spørger mig nogle gange, hvordan jeg kan skrive børne- og ungdomsbøger, når jeg ikke selv har børn. Men jeg tror, at jeg er uforbederligt barnlig, og at jeg har bevaret en kontakt til den side af min fantasi. Mit store forbillede er Astrid Lindgren. Hun skriver så stjerneklart og enkelt om de allermest besværlige emner her i livet. 'Mio, min Mio' er den børnebog, der har betydet mest for mig i min barndom.

Du har skrevet langt de fleste af dine bøger for børn. Hvorfor?

Børn har brug for bøger på en anden måde, end voksne har. Man kan give voksne en god læseople-

velse. Men bøger, man skriver for børn, betyder så meget mere. Hvis man lykkes med at skrive en bog, der fanger et barn det helt rigtige sted, kan bogen være identitetsdannende og få betydning for barnet resten af livet. Der er noget med det fantasirum, man kan skabe for børn: Hvis de får lukket lågen op ind til bøgernes verden, bliver de aldrig mere ensomme – så har de altid en ven. Jeg var selv et barn, der læste og læste, og bøgerne betød uendelig meget for mig. Det var mit store frirum.

Hvordan har din egen barndom præget dit forfatterskab?

Jeg blev mobbet i skolen. De andre syntes, jeg var lidt mærkelig, og så var jeg meget dygtig i skolen, og jeg har nok været skideirriterende at være sammen med i et klasselokale. Men jeg er også en introvert person, der nok aldrig rigtig lærte de sociale koder at kende. For nogle år siden mødte jeg søsteren til en af de værste mobbere, og hun fortalte, at han var ked af det, og at han fortrød. Jeg fik så også at vide, at han bruger sit liv på at hjælpe udsatte unge. Det har faktisk betydet noget for mig, at han har valgt at



- bruge sit liv på noget fornuftigt. Så kan jeg lægge det andet bag mig. Mobningen i min skoletid har sat sit præg på mit forfatterskab. Mange af mine hovedpersoner er outsiders og føler, at de er alene mod verden. Jeg lærte dengang, at man kan klare sig selv, uden at andre siger, at man er OK. Det er også en styrke, mine romankarakterer bærer med sig som fx Dina i Skammerens datter. Jeg bliver meget rørt, når børn og unge fortæller mig, at de har kunnet identificere sig og finde styrke i mine romanfigurer.

Hvordan er det at gå fra at være mobbeoffer til verdensberømt forfatter?

Det er ikke sådan, at jeg vågner om morgenen og tænker "Godmorgen, du fantastiske forfatter," jeg bliver stadig overrasket hver gang, et barn fortæller mig, at mine bøger har gjort en forskel. Faktisk har jeg lidt svært ved at forholde mig til, at jeg har solgt i så store oplag. Det føles lidt uvirkeligt, at det, jeg sidder og skaber helt for mig selv, har den gennemslagskraft. Jeg er faktisk lidt af et hulemenneske, og da jeg for mange år siden sagde mit underviserjob op for at blive forfatter på fuld tid, var jeg lidt nervøs for at blive ensom. Det kom bag på mig, hvor meget udadvendt virksomhed, der er, når man er forfatter, og hvor meget man forventes at stille op til foredrag og den slags. Jeg synes helt klart bedst om det, når det er mine børnelæsere. Det er dejligt at møde de børn, der har læst mine bøger - helt overraskende og rørende nogle gange. Der er ikke så meget høflighed og hykleri; de er umiddelbare, og de er ikke klar til at kede sig i flere timer i kulturens hellige navn. Det er voksne, og det kan godt være lidt belastende.

Store dele af dit forfatterskab er fantasy. Hvor henter du inspirationen?

Mine eventyrverdener stammer altid fra mine karakterer. Det er, som om de materialiserer sig for mig og indvilliger i at fortælle mig deres historie og at fortælle mig om det liv, de lever – og på den måde bliver mine eventyrverdener skabt. Min mor var lidt af en god heks, og hun forudså, da jeg var helt ung, at jeg nok ikke ville få børn, og at bøgerne ville blive mine børn. Jeg syntes, det ar ret underligt sagt, men hun fik ret. Jeg tror ikke, at jeg havde kunnet balancere mit forfatterskab med madpakker og forældremøder. For når jeg skriver, er jeg helt i mit eget univers. Jeg er ikke en forfatter, der skal tvinge mig selv til arbejdet, jeg har alle dage været en ret glad skrivende. Men min muse er en stramtandet dame, der kræver, at jeg taget det seriøst. Jeg bruger lang tid på at fordybe mig, og jeg er tabt for omverdenen, når jeg arbejder.

Dine voksenbøger er meget anderledes end dine børnebøger. Hvorfor?

Jeg har skrevet nogle kriminalromaner, og det har været helt for min egen fornøjelses skyld for at afprøve den genre også. Voksenbøger bliver underligt nok taget meget mere alvorligt end børnelitteratur, og det forstår jeg jo ikke helt. Men kriminalromanen "Drengen i kufferten", som jeg skrev sammen med min veninde Agnete Friis, brød igennem i USA og havnede på New York Times bestsellerliste. Vi var nødt til at tage på bogturne, for det er virkelig noget, de tager alvorligt derovre. Det var ret vildt, og vi havde det supersjovt. På et tidspunkt skulle vi shined op af en makeup-artist, og det føltes helt surrealistisk, fordi vi endte med overhovedet ikke at ligne os selv. Jeg er i virkeligheden nok mest til at luften mine hunde i badekåbe, bar røv og gummistøvler.

Du har boet et meget eksotisk sted, som de færreste kender ...

Ja, i 2013 lejede jeg et hus på den lille ø Sark, som ligger i den engelske kanal vest for Frankrig, 45 minutters sejlads fra øen Guernsey. Det er et lillebitte samfund med kun 600 beboere og ingen biler, og det var det, jeg søgte – det helt enkle liv. Jeg har også altid haft en drøm om at leve i et engelsksproget samfund. Jeg elskede at bo der. Da jeg flyttede dertil, havde jeg en forestilling om, at jeg nok skulle tage færgen til Guernsey en gang om ugen for at gå i biografen og den slags, men det blev slet ikke nødvendigt. Jeg dyrkede min have og passede mine hunde og skrev. Og når man bor i så lille et samfund, tager det lang tid hver gang man går en tur, for alle taler med alle, og man bliver viklet ind i alt det lokale, som der var overraskende meget af. Fårevæddeløb og fugleskræmselskonkurrence og den slags.

Det er nogle år siden, der er kommet en ny bog fra din hånd. Er der noget på vej?

Det håber jeg. Skrivepausen handler om, at jeg har været syg. Da jeg var hjemme i Danmark på besøg i slutningen af 2016, fik jeg blodpropper i hjernen, og jeg måtte gennem langvarig genoptræning. Det var en voldsom oplevelse. Jeg havde planlagt en kort ferie i Danmark, men endte med at være væk fra Sark og mine hunde i et år, før jeg kunne tage tilbage og pakke hus og hunde sammen. Jeg flyttede hjem til Danmark for at komme tættere på mit netværk. Nu har jeg købt et stråttækt hus ude på landet her på Sydsjælland, hvor jeg har nære relationer. Jeg bliver hurtigt træt, og jeg har stadig mén, men min hjerne føles klarere end lige efter blodpropperne, hvor jeg

havde svært ved at koncentrere mig og svært ved at danne mig et overblik. Men jeg er begyndt at skrive igen, og selv om det går langsomt, og jeg ikke tør love noget, håber jeg på, at det lykkes for mig. Jeg ved ikke helt, hvem jeg er, hvis jeg ikke skriver. Jeg vil også gerne vide, hvordan historien ender. For det ved jeg ikke selv, før det sidste punktum er sat.” ●



Biografi

Lene Kaaberbøl er født i 1960 i København, men er vokset op i Malling syd for Aarhus. Hun udgav sine første to bøger om hestepigen Tina, da hun var 15 år gammel og har siden skrevet mere end 40 bøger, hvoraf de fleste er børne- og ungdomsbøger i fantasy-genren. Hendes mest kendte værk er serien om Skammerens børn, som er oversat til 35 sprog, solgt i adskillige millioner eksemplarer og desuden filmatiseret og opført som musical. Lene Kaaberbøl har desuden skrevet et antal kriminalromaner for voksne.

Lene Kaaberbøl har modtaget Danmarks Skolebibliotekarers børnebogspris, Børnebibliotekarernes Kulturpris, BMF's børnebogspris, Læsernes Bogpris, Nordisk Skolebibliotekarforenings Børnebogspris, Harald Mogensen-prisen og Orla-prisen.

Lene Kaaberbøl har læst cand.mag. i engelsk og dramaturgi, men har arbejdet som fuldtidsforfatter det meste af sit voksne liv. Hun har i en årrække boet på øen Sark, som ligger i den engelske kanal, men bor nu på landet på Sydsjælland sammen med sine fire hunde.

KALENDER

8. marts

Kvindernes Internationale Kampdag
16.30 – 20.00
FOA, Stauings
Plads 1, København



13. marts

Byvandring: I fodsporene på arbejdernes København
11.00 – 13.00
Mødested: Ved domhuset på

Nytorv

Tilmelding:
www.lfs.dk/15051



14. marts

Stiftende møde psykiatri faggruppevalg
14.30 – 16.00
LFS sal A
Tilmelding:
www.lfs.dk/15205

15. marts

Stiftende møde handicap faggruppevalg
14.30 – 16.00
LFS sal A
Tilmelding:
www.lfs.dk/15204

16. marts

Dagplejebestyrelsesmøde
8.30 – 15.30
LFS sal D

21. marts

Bestyrelsesmøde almen ledersektion
11.00 – 14.00
LFS sal D

23. marts

Almenbestyrelsesmøde
8.30 – 15.30
LFS sal A

24. marts

Nordisk socialisme. Foredrag ved Pelle Dragsted.
18.00 – 20.00
LFS sal A
Tilmelding:
www.lfs.dk/15057



25. marts

Faglig fredagsbar i LFS
16.00 – 20.00
LFS sal A



28. marts

Hovedbestyrelsesmøde
9.30 – 16.00
LFS sal A

5. april

Specialbestyrelsesmøde
9.00 – 16.00
LFS sal B

20. april

Fremtidens dagpleje
18.00 – 21.00
Tilmelding:
www.lfs.dk/15254

21. april

Almenbestyrelsesmøde
8.30 – 15.30
LFS sal A



Forsikring

Den bedste forsikringspakke til den bedste pris

Indbo-, Hus-, Bil- og Ulykkesforsikring



DEC. 2021



Til dig, der er medlem af LFS



tjm-forsikring.dk/bedstitest-forsikringspakke



Sammenhold betaler sig

24. april

Byvandring med
Christian Holm
Donatzky
11.00 – 13.00
Mødested: Højbro
Plads
Tilmelding: www.lfs.dk/15052



LFS koret øver torsdage mellem kl. 18.00 – 20.00 i kantinen i LFS.

Er du ikke allerede med i koret, men har lyst til at synge, kan dette sagtens lade sig gøre. Kontakt Lisbeth Waidtløw på lisw@foa.dk



Udgivelsesplan 2022

Nummer	Deadline	Udgivelsesuge
3/2022	31. marts	15
4/2022	11. maj	21
5/2022	16. juni	26
6/2022	11. august	34
7/2022	8. september	38
8/2022	6. oktober	42
9/2022	3. november	46
10/2022	1. december	50

LFS Senior

Klubben for førtidspensionister – efterlønnere og pensionister

Torsdag den 17. marts kl. 12 - 16 i Kirkebjerg Selskabslokaler, Park Alle 282

Seniorklubbens 40 års jubilæumsfest. (Bemærk ny dato). Vi hygger os med buffet, kaffe og drikkevarer, mens Kadtterkadt spiller op. Bus 300S kører til Kirkebjerg torv fra Glostrup station. Tilmeldingsfrist er overskredet.

Onsdag den 20. april kl. 11 i LFS sal A, Sorøgade 6.

Indkaldelse til Generalforsamling
Dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Valg af referent + stemmeudvalg
3. Bestyrelsens beretning v/formanden.
4. Regnskab v/kassereren.
5. Indkomne forslag.
6. Budgetforslag v/kassereren
7. Valg:
A. Valg af formand.

- B. Valg af 1 bestyrelsesmedlem.
 - C. Valg af 1 bestyrelsesmedlem.
 - D. Valg af 1 bestyrelsesmedlem.
 - E. Valg af 1 billagskontrollant.
 - F. Valg af billagskontrollantsuppleant.
8. Eventuelt.

Forslag der ønskes behandlet skal sendes til formanden, senest 8 dage før generalforsamlingen afholdes.

Efter generalforsamlingen serveres et par stykker smørrebrød. Hvis du ønsker at spise med, skal du meddele Annie Mai det senest tirsdag den 12. april.

Faglige Seniorer:

Fredag den 25. marts kl. 10.30 hos 3F, Chaufførernes Fagforening, Svanvej 22, 2400 Kbh. NV

Holger K. Nielsen, SF, fortæller om sit virke i folketinget.

Fredag den 22. april kl. 10.30 hos 3F BJMF Mølle Alle 25, 2500 Valby

Janni Milsted, forhenværende forbundsformand for BUPL og nuværende formand for boligfællesskabet i Mjølnerparken, fortæller om ghettopakens konsekvenser for Mjølnerparken.

Ekstrature:

Tirsdag den 5. april kl. 10.30 foran Brandmuseet, Enghavevej 170

Besøg på Brandmuseet på Enghave Brandstation. Bus 1A eller S-tog til Sydhavns Station er nærmeste transport. Bemærk, at der er mange trapper i museet. Bagefter kan vi spise frokost i Absalon Kirken, som i dag er beboerhus og et besøg værd i sig selv.

Husk: Ekstrature betaler man selv.

lfs.seniorklub@gmail.com

Der er råd til mere velfærd

Ved kommunalvalget i november 2021 lovede kommunalpolitikere landet over guld og grønne skove og velfærd til alle. Men så længe vi har budgetloven, er de kommunalpolitiske løfter ikke meget værd. Budgetloven skal skrottes, derfor lægger vi nu ekstra pres på landets kommunalpolitikere.

Læg pres på din kommunalpolitiker



SKROT
BUDGET
LOVEN

DEMONSTRATION 17. MARTS
kl. 17.00-18.15 ved KL-huset, Weidekampsgade 10, Kbh S